

МЕДИЧНА АПТЕЧКА ДЛЯ ТРАНСПОРТНИХ ЗАСОБІВ

В Україні щорічно тисячі працівників отримують травми на виробництві, сотні від них гинуть. В результаті дорожньо-транспортних пригод десятки тисяч людей отримують поранення, близько 10 тисяч гине. Кількість загиблих була б значно меншою, якби потерпілим своєчасно та в повному обсязі була надана домедична допомога. Але лише в одному випадку із ста (1%), учасники ДТП, або свідки нещасного випадку, надають потерпілим необхідну допомогу до приїзду лікарів. Часто люди впадають в паніку і нічого не роблять для врятування потерпілого, який потребує термінової допомоги. За даними Всесвітньої організації охорони здоров'я майже 30% осіб, які загинули внаслідок ДТП, могли бути врятовані, якби їм своєчасно та правильно була надана домедична допомога.

Якість та своєчасність надання домедичної допомоги значною мірою може залежати від наявності на місці нещасного випадку (ДТП) правильно укомплектованої медичної аптечки.

Обов'язковість наявності аптечок на транспортних засобах передбачена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 07.05.1998 № 291-р. Правилами дорожнього руху України (пп.«є» п. 31.4.7) забороняється експлуатація транспортного засобу, якщо відсутня медична аптечка з нанесеними на неї відомостями про тип транспортного засобу, для якого вона призначена. Комплекtnість медичної аптечки транспортних засобів на законодавчому рівні визначена ДСТУ 3691-2000 «Аптечка медична автомобільна. Загальні вимоги», яка розроблена на базі «Переліку лікарських засобів у медичних аптечках транспортних засобів», затвердженого наказом Міністерства охорони здоров'я України від 07.07.1998 № 187.

Існує два типи автомобільних аптечок:

- 1) для вантажівок та легкових автомобілів з кількістю пасажирів до 9 осіб (АА-1);
- 2) для пасажирських транспортних засобів, призначених для перевезення понад 9 осіб (АА-2).

За допомогою препаратів та матеріалів, що є у складі аптечки, можна на належному рівні надати домедичну допомогу потерпілим від нещасних випадків (зупинити кровотечу, провести адекватне знеболювання, відновити дихання та інше). У кожній аптечці є коротка інструкція із застосування медичних засобів, але в умовах екстремальної ситуації, дефіциту часу вивчати її не має можливості. Тому водії автотранспортних засобів, працівники, в чиї обов'язки входить надання домедичної допомоги (рятувальники, пожежники, поліцейські, стюардеси, провідники, фармацевти) повинні проходити спеціальне навчання методам надання домедичної допомоги. Не варто нехтувати тим, що може врятувати чиєсь життя, адже цим життям може виявитися життя близької вам людини.

Перелік лікарських засобів, якими має бути укомплектована медична аптечка, повинен залежати від характеру шкідливих та небезпечних виробничих факторів, які можуть бути присутні на підприємствах. Медичні аптечки повинні бути в місцях масового скупчення людей, на травмонебезпечних виробництвах та інших об'єктах підвищеної небезпеки. Деякі галузеві нормативні документи, пов'язані з організацією робіт підвищеної небезпеки («Правила безпеки при роботах на кабельних лініях зв'язку і проводового мовлення», «Правила безпеки систем газопостачання України» та інші), вимагають наявності медичної аптечки та організацію надання домедичної допомоги потерпілим, але лише для транспортних засобів, конкретизований її склад.

Перелік лікарських засобів, які повинні бути у медичних аптечках першої медичної допомоги для транспортних засобів

№ з/п	Назва засобів	Кількість (од.)	
		АА-1	АА-2
1.	Засоби для зупинки кровотечі, накладання пов'язок при травмах		
1.1	Джгут для зупинки кровотечі	1	3
1.2	Бинт стерильний 5 м x 10 см	1	6
1.3	Серветки з хлоргексидином 6x10 см	2	9
1.4	Серветки кровоспинні з фурагіном 6x10 см	2	9
1.5	Пакет перев'язочний стерильний	1	4
1.6	Лейкопластир у рулоні 5x5 см	1	3
1.7	Пластир бактерицидний 2.3x7,2 см	4	10
1.8	Косинка медична перев'язочна 50x50 см	1	3

1.9	Шворка для фіксації шин	-	10 м
2.	Антисептичні засоби		
2.1	Розчин йоду 5% - 10 мл	1 фл.	2 фл.
3.	Знеболюючі засоби		
3.1	Буторфанолу тар трат 0,2% - 1 мл у шприцтюбику	2	6
3.2	Нітрогліцерин 1% к капсулах (0,0005)	20 капс.	40 капс.
4.	Додаткові засоби		
4.1	Ножиці з тупими кінцями	1	2
4.2	Рукавички медичні №8 з поліетилену	1 пара	2 пари
4.3	Плівка (клапан) для проведення штучної вентиляції легень	1	4
4.4	Гіпотермічний портативний пакет-контейнер	-	4
4.5	Сульфацил натрію 20% - 1 мл у шприц-тюбику	2	4
4.6	Булавки англійські	6	12
4.7	Термопокривало	-	4
4.8	Комірці для фіксації шийного відділу хребта, комплект: 4 розміри для дорослих; 1 дитячий	-	1
4.9	Шини еластичні типу SAM SPLINT		
4.9.1	Для верхніх кінцівок	-	4
4.9.2	Для нижніх кінцівок	-	6
4.10	Портативний апарат для штучної вентиляції легенів типу «АМБУ»	-	1
5.	Інструкція про користування засобами автомобільної аптечки	1	1
6.	Футляр для аптечки	1	1

Неоднозначність подібної ситуації потребує розробки міжгалузевого нормативного документа, який би регламентував конкретний склад медичних аптечок, або хоча б поширив дію ДСТУ 3691-2000 на інші виробництва підвищеної небезпеки.

На сьогодні комплектація медичних аптечок покладається на розсуд роботодавців, які повинні пам'ятати, що невжиття термінових заходів для допомоги потерпілим від нещасних випадків – це їх особиста відповідальність.

Запорізьке відділення УВД
ФССУ у Запорізькій області